ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027 | ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-77-4.1 «LEADER / ΤΑΠΤοΚ»

Υποπαρέμβαση 1.7 Εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, ενίσχυση βιο-οικονομίας και κυκλικής οικονομίας.

Επιλέξιμες Πράξεις, Ενδεικτικές Παρεμβάσεις, Κανόνες Προϋπολογισμού & Αδειοδοτικό Πλαίσιο

1. Αντικείμενο & Στόχος της Υποπαρέμβασης

Στο πλαίσιο του Προγράμματος LEADER (Παρέμβαση Π3-77-4.1 «LEADER / ΤΑΠΤοΚ» του ΣΣ ΚΑΠ 2023–2027), η Υποπαρέμβαση 1.7 ενισχύει επενδυτικές πράξεις που συμβάλλουν ουσιαστικά στην πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Ειδικότερα, επιλέξιμες είναι δράσεις που επιτυγχάνουν:

- **Εξοικονόμηση και διαχείριση νερού:** Εγκατάσταση συστημάτων επαναχρησιμοποίησης νερού και προμήθεια εξοπλισμού μείωσης της υδατικής κατανάλωσης.
- **Ενεργειακή αναβάθμιση επιχειρήσεων:** Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας ή συμβατικών καυσίμων και εγκατάσταση συστημάτων εναλλακτικών μορφών ενέργειας (ΑΠΕ).
- **Ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας και της βιο-οικονομίας:** Αξιοποίηση υποπροϊόντων, ανάκτηση πόρων και εφαρμογή κυκλικών παραγωγικών διαδικασιών.

2. Πεδίο Εφαρμογής, Δικαιούχοι & Κανόνας Προϋπολογισμού (10%)

Η Πρόσκληση διακρίνει σαφώς τις κατηγορίες δικαιούχων και το εύρος των επιλέξιμων δαπανών ανάλογα με τον χαρακτήρα της πράξης:

Θεματικό Πεδίο	Μορφή Επιχείρησης	Κανόνες Επιλεξιμότητας & Προϋπολογισμού
Εξοικονόμηση Νερού & Ενεργειακή Αναβάθμιση	Υφιστάμενες επιχειρήσεις	Λοιπές δαπάνες που δεν σχετίζονται άμεσα με την εξοικονόμηση νερού ή τη μείωση ενέργειας επιτρέπονται έως ποσοστού 10% του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης. Υπέρβαση του ορίου αυτού καθιστά το σύνολο της πράξης μη επιλέξιμο.
Κυκλική Οικονομία & Βιο-οικονομία	Υπό ίδρυση & Υφιστάμενες επιχειρήσεις	Επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στην ίδρυση, τον εκσυγχρονισμό, την επέκταση ή τη μετεγκατάσταση με ταυτόχρονο εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων που εφαρμόζουν δράσεις κυκλικής οικονομίας ή βιο-οικονομίας. Οι παραγωγικές δαπάνες που υπηρετούν τον κυκλικό μετασχηματισμό αποτελούν τον κύριο πυρήνα του έργου και δεν προσμετρώνται στον περιορισμό του 10%.

> **Επισήμανση Οριοθέτησης Υποπαρεμβάσεων (Αποφυγή Τεχνητής Κατάτμησης)**
>
> Όταν μια επένδυση αφορά γενική ίδρυση ή παραγωγικό εκσυγχρονισμό (π.χ. τυροκομείο, τουριστικό κατάλυμα) με συμπληρωματικές πράσινες δράσεις, υποβάλλεται ενιαία στις αντίστοιχες υποπαρεμβάσεις (π.χ. 1.1 ή 1.5) και δεν κατατέμνεται σε δύο αιτήσεις. Στην Υποπαρέμβαση 1.7 υποβάλλονται πράξεις των οποίων ο κύριος σκοπός είναι η εξοικονόμηση πόρων ή η εφαρμογή κυκλικής οικονομίας / βιο-οικονομίας.

3. Ενδεικτικές Επιλέξιμες Παρεμβάσεις ανά Άξονα

- **Φωτοβολταϊκά αυτοκατανάλωσης:** Εγκατάσταση Φ/Β συστήματος στη στέγη ή στον χώρο της επιχείρησης (τυροκομείο, ελαιοτριβείο, κατάλυμα, εργαστήριο) αποκλειστικά για κάλυψη ιδίων αναγκών (Net Billing ή Zero Feed-in, βάσει της ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/102876/1958 – ΦΕΚ Β΄ 5573/2026), και όχι ως αυτόνομη εμπορική δραστηριότητα πώλησης ενέργειας.
- **Κτιριακό κέλυφος:** Θερμομόνωση εξωτερικών τοίχων και ταράτσας (θερμοπρόσοψη), αντικατάσταση παλαιών κουφωμάτων με ενεργειακά διπλά/τριπλά τζάμια και τοποθέτηση συστημάτων σκίασης.
- **Θέρμανση, ψύξη, ζεστό νερό & ενεργοβόρος εξοπλισμός:** Αντλίες θερμότητας αντί παλαιών καυστήρων πετρελαίου, ηλιοθερμικά συστήματα μεγάλης κλίμακας για ΖΝΧ, συστήματα ανάκτησης θερμότητας (π.χ. από ψυκτικούς θαλάμους), αντικατάσταση παλαιών μηχανημάτων (ψυκτικοί θάλαμοι, φούρνοι, συμπιεστές, πλυντήρια) με εξοπλισμό υψηλής ενεργειακής κλάσης, συστήματα BEMS και φωτισμός LED.
- **Εξοικονόμηση & διαχείριση νερού:** Μικρές μονάδες βιολογικού καθαρισμού ή φίλτρανσης για επαναχρησιμοποίηση γκρίζων νερών (άρδευση κήπων, πλύσιμο εξωτερικών χώρων, καζανάκια), υπόγειες δεξαμενές συλλογής και φιλτραρίσματος όμβριων υδάτων, συστήματα κλειστού κυκλώματος ψύξης νερού και εξοπλισμός ελεγχόμενης χαμηλής ροής.
- **Κυκλική οικονομία & βιο-οικονομία:** Εξοπλισμός διαχωρισμού/ξήρανσης πυρήνα ελιάς ή παραγωγής πέλλετ/βιοκαυσίμου σε ελαιοτριβεία· επεξεργασία τυρογάλακτος (π.χ. υπερδιήθηση) σε τυροκομεία για ανάκτηση πρωτεϊνών ή παραγωγή βιοαερίου/ζωοτροφής· αξιοποίηση στεμφύλων σε οινοποιεία/αποσταγματοποιεία· επαγγελματικοί κομποστοποιητές· αντικατάσταση πλαστικών συσκευασιών με βιοδιασπώμενα/επαναχρησιμοποιούμενα υλικά και θρυμματισμός υπολειμμάτων ξυλείας.

4. Τεκμηρίωση Περιβαλλοντικού Οφέλους & Βαθμολόγηση (Δικαιολογητικά)

Κάθε πρόταση οφείλει να αποδεικνύει τη συνάφεια της επένδυσης με τη λειτουργία της επιχείρησης και να τεκμηριώνει ποσοτικά το προσδοκώμενο περιβαλλοντικό όφελος ανάλογα με το αντικείμενο της παρέμβασης:

Αντικείμενο Παρέμβασης	Μέσο Τεκμηρίωσης	Βασικός Δείκτης Αποτελέσματος
Ενέργεια (Κτίριο υπαγόμενο στον ΚΕΝΑΚ: κατάλυμα, εστίαση,	Α΄ ΠΕΑ κατά την αίτηση & Β΄ ΠΕΑ κατά την ολοκλήρωση (υποχρεωτικά)	Μείωση kWh/έτος, kWh/m²/έτος, tCO_2/έτος και

γραφεία, κατάστημα)		μεταβολή ενεργειακής κλάσης
Ενέργεια (Κτίριο εξαιρούμενο από ΠΕΑ κατά Ν. 4122/2013 ή παραγωγικός εξοπλισμός)	Ειδική Τεχνική Έκθεση Μηχανικού / Έκθεση Ενεργειακού Ελέγχου	Μείωση kWh/έτος & tCO_2/έτος (χωρίς απαίτηση έκδοσης ΠΕΑ)
Εξοικονόμηση Νερού	Υδατικό Ισοζύγιο (Τεχνική Έκθεση)	Μείωση κατανάλωσης νερού σε m^3/έτος (%)
Κυκλική / Βιο-οικονομία	Ισοζύγιο Μάζας / Αποβλήτων	Μείωση αποβλήτων σε τόνους/έτος (%) & ανάκτηση πόρων

5. Αδειοδοτικές Απαιτήσεις Φωτοβολταϊκών Συστημάτων & Προθεσμίες

- **Αδειοδότηση Δικτύου (ΔΕΔΔΗΕ / ΑΔΜΗΕ):** Για σταθμούς έως 10,8 kW ακολουθείται απλοποιημένη διαδικασία γνωστοποίησης στον ΔΕΔΔΗΕ. Για σταθμούς > 10,8 kW (π.χ. έως 100 kW στη ΧΤ/ΜΤ) απαιτείται Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, υπογραφή Σύμβασης Σύνδεσης και κατασκευή των έργων σύνδεσης, καθώς και Σύμβαση Συμψηφισμού (Net Billing) με τον Προμηθευτή (δεν απαιτείται στα συστήματα Zero Feed-in). Η Δήλωση Ετοιμότητας & Ενεργοποίηση Σύνδεσης υποβάλλεται στον ΔΕΔΔΗΕ μετά την ολοκλήρωση της εγκατάστασης.
- **Πολεοδομικές Εγκρίσεις (e-Άδειες):** Σε κτίρια/στέγες ισχύος ≤ 100 kW δεν απαιτείται οικοδομική άδεια ούτε ΕΕΔΜΚ (εκτός εάν πρόκειται για παραδοσιακό οικισμό, ιστορικό τόπο, αρχαιολογικό χώρο ή διατηρητέο, όπου απαιτείται έγκριση ΣΑ/ΥΠΠΟ), αλλά απαιτείται βεβαίωση μηχανικού για τη στατική επάρκεια της στέγης. Για εγκατάσταση σε γήπεδο/εκτός σχεδίου (ή > 100 kW σε κτίριο) απαιτείται ΕΕΔΜΚ.
- **Ενεργειακή & Περιβαλλοντική Αδειοδότηση (Ρ.Α.Α.Ε.Υ. / ΥΠΕΝ):** Σταθμοί ισχύος ≤ 1 MW απαλλάσσονται από Βεβαίωση Παραγωγού (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και από περιβαλλοντική αδειοδότηση (ΑΕΠΟ/ΠΠΔ), εκτός εάν εγκαθίστανται σε προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 ή παράκτιες ζώνες/δάση (οπότε απαιτείται υπαγωγή σε ΠΠΔ ή ειδική οικολογική αξιολόγηση).
- **Χρήσεις Γης & Ειδικές Εγκρίσεις:** Για εγκατάσταση επί εδάφους σε αγροτεμάχιο ελέγχεται ο χαρακτηρισμός της Αγροτικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας (ΓΥΠ) και το όριο κάλυψης ανά Π.Ε., καθώς και τυχόν εγκρίσεις Αρχαιολογίας ή Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

> **Προθεσμία Υποβολής Αδειοδοτικών Δικαιολογητικών**
>
> Τα απαιτούμενα αδειοδοτικά δικαιολογητικά (ανεξάρτητα από την ισχύ του σταθμού, ακόμη και για συστήματα < 10,8 kW) πρέπει να έχουν υποβληθεί το αργότερο έως την 1η πληρωμή ή την 1η τροποποίηση (όποια από τις δύο προηγηθεί). Σε κάθε περίπτωση, η πρόταση βαθμολογείται κατά την αξιολόγηση ως προς τον βαθμό αδειοδοτικής ετοιμότητάς της.